

S İ R K Ü L E R : 2 0 2 3 / 5 0

02.11.2023

**VERGİSEL İŞLEMLERDE KULLANILAN TCMB AVANS FAİZ ORANI
%36,75'E YÜKSELMİŞTİR.**

Bilindiği üzere vergi kanunları açısından kullanılan reeskont oranı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası **Avans Faiz Oranı**dır. Söz konusu oran 01.11.2023 tarihinden geçerli olacak şekilde %31,75'den % 36,75'e yükselmiştir.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231101-3.pdf>

238 sıra nolu VUK Genel Tebliğinde, reeskont tutarının hesaplanmasında; faiz oranı olarak reeskont işlemlerinde uygulanan faiz oranının değil, kısa vadeli avans işlemlerinde uygulanan faiz oranının esas alınması gerektiği açıklanmıştır.

Uygulamada bu faiz oranı sadece alacak ve borç senetlerinin reeskontunda değil, kasa ve ortaklar cari hesaplarına adat faizi uygulamasında da dış emsal faiz oranı olarak (iç emsal yoksa) kullanılmaktadır. Transfer fiyatlandırması mevzuatı kapsamında, ilişkili kişilerle yapılan işlemlerde emsallere uygun bedel belirlenmelidir. Emsallere uygun bedelin tespitinde varsa iç emsal yoksa dış emsal kullanılır. İlişkisiz kişilere karşılıksız para kullandırılması mümkün olmadığı için, ilişkili kişilere borç verilmesinde de emsal faiz oranı uygulanmalıdır. Bu kapsamda kasa veya ortaklar cari hesabının emsallere uygun hale getirilmesi için, vade farkı adat faizi hesaplanması gerekir. Adat faiz oranı olarak öncelikle varsa iç emsal kullanılır. İç emsal olarak karşılaştırılabilir ilişkisiz kişilerle borç ilişkisinde uygulanan faiz oranı kullanılır. İç emsal yoksa, dış emsal olarak TCMB avans faiz oranı kullanılmaktadır.

Aşağıdaki tabloda son beş yıl içerisinde gerçekleşen faiz oranları gösterilmektedir.

Yürürlük Tarihi (*)	Reeskont İskonto Oranı (%)	Avans Faiz Oranı (%)
29.06.2018	18,50	19,50
11.10.2019	17,25	18,25
21.12.2019	12,75	13,75
13.06.2020	9,00	10,00
19.12.2020	15,75	16,75
31.12.2021	14,75	15,75
31.12.2022	9,75	10,75
24.06.2023	15,75	16,75
01.09.2023	25,75	26,75
28.09.2023	30,75	31,75
01.11.2023	35,75	36,75

Bununla birlikte 2022/56 sayılı sirkülerimizde açıkladığımız üzere Vergi Denetim Kurulu Danışma Komisyonunun adat faizi hesabında avans faiz oranı değil ticari krediler ortalama faiz oranını uygulattığı açıklanmıştı. Sirkülerimize aşağıda yer verilmiş olup, değerlendirmenin bu kapsamda yapılması gerekmektedir.

SİRKÜLER : 2022 / 56

07.10.2022

**GRUP ŞİRKETLERİNE UYGULANMASI GEREKEN ADAT FAİZ ORANLARI
HAKKINDA VDK DANIŞMA KOMİSYONU KARARI**

Bilindiği üzere ilişkili kişilere emsallere aykırı bedel veya fiyat üzerinden mal veya hizmet alım satımı durumunda transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı eleştirisi gelmektedir. Bu nedenle borç verilmesi yani finansman temini işleminde de emsale uygun oranda adet faizi (vade farkı) faturası kesilmesi gerekmektedir.

Bu durumda emsalin ne olacağı önem arz etmektedir. Emsal bedel ilişkili olmayan kişi veya şirketlere uygulanan fiyat veya bedeldir. Emsal bedel şirketin kendi işlemlerinden tespit edilebilirse İç Emsal, dış işlemlerinden tespit edilebilirse Dış Emsal olarak isimlendirilir.

İç emsal bulunması halinde dış emsale bakılmaz. Bu nedenle borç veren şirketin karşılaştırılabilir vade ve miktarda kredi faizleri var ise İç Emsal olarak bu oran baz alınır. İlişkili kişilere buradaki faiz oranına makul bir marj ilave ederek (örneğin +1 puan) borç verilebilir.

İç emsal bulunmaması halinde dış emsale bakılması gerekmekte olup, finansman hizmetinde bu emsalin en doğru tespit edilebileceği göstergeler TCMB faiz oranlarıdır. TCMB faiz oranları; reeskont faiz oranı, avans faiz oranı, ticari krediler ortalama faiz oranı gibi oranlardır. Avans faiz oranı, reeskont faiz oranından birkaç puan daha yüksek olduğu için, uzun yıllardır daha garanti olan bu yöntem kullanılmakta ve tarafımızca da önerilmekte idi.

<http://bkrisik.com.tr/sirkuler/SiRKULER2022-2.pdf>

İç emsal olmayan mükelleflerce dış emsal olarak, halihazırda TCMB avans faiz oranı olan %15,75 kullanılmaktadır. Ancak Vergi Müfettişlerinin kararlarında standardizasyonu sağlamak için, Vergi Denetim Kurulu bünyesinde yeni oluşturulan Danışma Komisyonu avans faiz oranını değil, ticari krediler ortalama faiz oranını uygulama kararı almıştır. Dolayısıyla incelemelerde bu oran uygulanacaktır. Söz konusu orana aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz. Görüleceği üzere bu oranlar içinde bulunduğumuz aylarda Avans Faiz Oranlarından yüksektir.

[EVDS \(tcmb.gov.tr\)](http://evds.tcmb.gov.tr)

Söz konusu danışma komisyonu kararının tutarlı bir mantığı olmakla birlikte, hukukiliği ve ileriki uygulamalarda kabul göreceği net değildir. Bu nedenle isteyen mükelleflerimizce bu oran kullanılabilir olmakla birlikte mükelleflerin tercihine bırakılmıştır. Konu hakkında yeni gelişmeler olursa ayrıca paylaşılacaktır.

Saygılarımızla.